

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Műszaki létesítmény terveinek felhasználása

Ügyszám: SZJSZT 4/2005

A bíróság által feltett kérdések:

1. Állapítsa meg, hogy a felperes részéről B. M. által készített tervek alapján került-e sor az alperes részéről az F. Kft., az M. Kft. és a H. Trading Kft. megrendelésére készített berendezések kivitelezésére. Az eredeti – felperes által készített – tervek nélkül az alperes részéről későbbiekben megvalósított berendezések úgy és akként jöttek volna-e létre, mint ahogyan a kivitelezésük megtörtént.
2. Állapítsa meg, hogy a felperes által a terv elkészítésénél történő közreműködés alapján az alperes a terv társszerzőjének minősíthető-e.
3. Állapítsa meg, hogy a perben becsatolt Sz. M. magánszakértői véleménye, vagy B. Cs. szakértői véleménye helyes-e szakmailag.

Az eljáró tanács szakvéleménye:

I. Tényállás

1997. július 24-én felhasználási szerződéssel vegyes vállalkozási szerződés jött létre az M. Kft. megrendelő és a C. Kft. vállalkozó között jövőben megalkotandó mű (televíziókávfestősor szállító láncpálya terve) megalkotására és felhasználására (azaz a szerződésben „felhasználóként” megjelölt, jelen jogviszonyban részt nem vevő S. Kft. részére történő kivitelezésére). A szerződésben foglalt teljesítési határidő a tervek átadására vonatkozóan 1997. október 15. (a tervezés a szerződés utalása szerint a felek szóbeli megállapodása alapján már 1997. májusában elkezdődött.)

A szerződés 4. pontja értelmében: *„A Megrendelő a tervezési tevékenység elvégzéséhez rendszeres konzultáció biztosítását vállalja.”*

A szerződés 11. pontja szerint: *„A kiviteli tervben, illetve az ennek alapján készült berendezésnél alkalmazott megoldás megrendelő és vállalkozó közös szellemi tulajdona.”*

A szerződés melléklete tartalmazza a tárgybani létesítmény műszaki leírását (alapadatok, műszaki jellemzők, működés rövid leírása, a mérnöki tevékenység részletes tartalmát és tervezett ütemezését).

A szerződés tárgyát képező terveket az átadott iratanyag szerint a C. Kft. munkavállalója, B. M. készítette el. Az iratok közt csatolt munkaszerződés alapján a C. Kft. 1995. július 6-tól fejlesztőmérnöki beosztásban alkalmazta a terveket elkészítő B. M-et. Az a tény, hogy a tervek elkészítése B. M. munkaköri feladata lett volna, csak az érintett felek egyező előadásából derül ki, a szerződés erre utalást nem tartalmaz.

A tervek átadását követően az M. Kft. az S. Kft. részére televízió-káva festősori láncpályát valósított meg.

Ezt követően 2001-ben szintén az M. Kft. a szombathelyi M. Kft. és a H. Trading Kft. telephelyein műanyagipari festőüzemeket készített, melyeknek részeként festősori láncpályák kerültek kivitelezésre.

A C. Kft. értesülve a fenti két létesítmény megvalósulásáról jogosulatlan felhasználására hivatkozva 2002-ben pert indított a bíróságon az M. Kft. ellen. Az M. Kft. ellenkeresettel élt, melyben a bíróságtól kérte annak megállapítását, hogy a kivitelezés során történő közreműködése szerzőtársi jogviszonyt alapoz meg.

II.

Az eljáró tanács megállapításai

Az eljáró tanács véleménye szerint a festősori láncpálya általában fogalmilag a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (2) 1) pontjában említett „műszaki létesítmény” műtípus alá sorolható be, amennyiben az „valamely ipari üzem (üzemrész) teljes gépi berendezésének eredeti egységes megoldása.” [1969. évi III. tv. (rég. Szjt.) végrehajtásáról szóló 9\1969 (XII.29.) MM rendelet 32. § (2) bek., illetve Batta János: Képzőművészeti, fotóművészeti, építészet, iparművészeti és ipari tervezőművészeti alkotások, műszaki létesítmények tervei, In: A szerzői jogi törvény magyarázata, szerk.: Gyertyánfy Péter, KJK, 2000.]

A fenti fogalmi körbe tartozó műszaki létesítmények terve abban az esetben áll szerzői jogi oltalom alatt, ha a létesítmény tervében foglalt megoldások egyéni-eredeti jelleget kölcsönöznek a létesítménynek.

III. A kérdésekre adott válaszok

Ad 1. Első mondat:

Az eljáró tanács nem kapta meg az átadott iratanyagban a teljes tervdokumentációt, csak a nyomvonal eredeti kialakítására illetve egyes műszaki részletekre vonatkozó rajzok kerültek átadásra, melyek összességükben nem érik el azt a részletezettséget, amely alapján bármilyen érdemi megállapítást lehetne tenni.

A becsatolt műszaki szakvélemények lényegi kérdésekben egymásnak ellentmondanak, ezért az eljáró tanács azokra építve sem tudott semmilyen érdemi megállapítást tenni a tekintetben, hogy a B. M. által készített tervek alapján került-e sor a vitatott utólagos kivitelezésekre.

Ad 1. Második mondat:

Az eredeti tervek megvalósítása során szerzett tapasztalatok bizonyára felhasználásra kerültek

a kivitelező által, de ennek mértékére, jelentőségére, meghatározó voltára az eljáró tanácsnak semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésére.

Ad 2.

Tekintettel arra, hogy az M. Kft. közreműködése nem a terv elkészítésében, hanem a kivitelezés során jelentkezett, és ennek a közreműködésnek (amely anyagvizsgálatban, az egyes gyakorlati megoldások tekintetében pedig ötletadásban merült ki) az eredménye az érintett felek előadása szerint az eredeti terven nem került átvezetésre, az eljáró tanács véleménye szerint a szerzőtársi minőség nem megállapítható. (Az eljáró tanács egyébiránt megjegyyezni kívánja, hogy az Szjt. 4. § (1) bekezdése értelmében szerző csak természetes személy lehet. Az iratanyagban az M. Kft. sehol nem utal arra, hogy lett volna olyan természetes személy, aki az M. Kft. nevében eljárva az eredeti tervet a felek által nem vitatottan elkészítő B. M.-el együtt készítette volna el. A szerzőtársi minőség fennállása pedig csak ebben az esetben lenne vizsgálható.)

Az eljáró tanács megjegyyezni kívánja, hogy a gyakorlatban az esetek többségében a műszaki létesítmények kivitelezése során egyes részletekben szükségképpen eltérnek a tervektől. Amennyiben ezek az eltérések jelentősek, erről esetenként külön ún. „megvalósulási dokumentáció” is készülhet.

Ad 3.

Az SzJSzT feladat- és hatásköre nem terjed ki a műszaki szakvéleményekben foglaltak műszaki, szakmai szempontú ellenőrzésére, erre az SzJSzT a Szjt. 101. § (1) bekezdése alapján nem is jogosult. Javasoljuk a megkereső bíróságnak ellenőrző műszaki szakértő kirendelését.

(Az eljáró tanács megjegyyezni kívánja, hogy álláspontja szerint az ellenőrző szakértő kirendelése is csak abban az esetben lehet eredményes, ha az eredeti tervek mellett rendelkezésére állnának azok a dokumentációk is, amelyek alapján a későbbiekben említett vitatott létesítmények megvalósultak.)

Budapest, 2005. március 29.

Dr. Koltay Krisztina
tanács elnöke

Dr. Szinger András
a tanács előadó tagja

Jékely Zsolt
a tanács szavazó tagja